

Vint-i-cinc anys de l'Informe MacBride: experiència i perspectiva asiàtiques

Eddie C. Y. Kuo i Xu Xiaoge

Abans de la publicació de l'Informe MacBride *Moltes veus, un sol món* l'any 1980, l'Àsia ja havia començat a reivindicar l'existència d'una veu asiàtica en l'àmbit de la comunicació internacional. Aquestes reivindicacions van anar adquirint més importància a partir de la dècada de 1970, a mesura que els països asiàtics començaven a guanyar un cert reconeixement internacional en l'esfera econòmica. Va ser en aquest context que es va crear la Comissió MacBride com a resposta a la preocupació creixent dels països del Tercer Món, que demanaven una avaluació de la situació i un Nou Ordre Mundial de la Informació.

L'Informe MacBride va proporcionar als mitjans de comunicació asiàtics un impuls important per reivindicar una veu asiàtica i unes condicions d'igualtat en relació amb els seus homòlegs occidentals. Entre els països de l'Àsia començava a aflorar una nova consciència de conservació de les identitats culturals pròpies i d'una participació justa en el flux mundial d'informació. Alguns països asiàtics van reaccionar amb la imposició de restriccions, sovint a través de mitjans polítics, per tal de regular la circulació d'informació transfronterera. Aquestes polítiques de protecció es van justificar amb l'argument de conservar els trets distintius de la cultura del país, l'harmonia religiosa, o la identitat nacional.

L'exigència de comptar amb una veu asiàtica i d'establir una agenda pròpia del sector dels mitjans de comunicació va quedar emmarcada en el debat sobre els valors asiàtics que es va iniciar a la dècada de 1970. Els defensors

d'aquests valors reivindicaven el dret d'interpretar des de la perspectiva asiàtica els conceptes de *democràcia*, *drets humans* i *llibertat de premsa*. D'aquesta manera, s'estimulaven els valors asiàtics com a instrument de la lluita ideològica contra la dominació i el control occidentals en l'era de la globalització. Per bé que el debat sobre els valors asiàtics es va anar diluint durant la dècada del 1990, sobretot després de la crisi econòmica asiàtica del 1997, havia aconseguit crear un fòrum polític que ajudava els asiàtics a resistir l'hegemonia ideològica imposada per Occident.

L'Àsia (i el món) d'avui és extremadament diferent de la de fa vint-i-cinc anys, quan es va publicar l'Informe MacBride. En aquest temps hem estat testimonis de l'aparició dels anomenats *petits dragons* de l'Àsia oriental, el desmembrament de la Unió Soviètica, el final de la Guerra Freda, la crisi econòmica asiàtica del 1997 i, el més important de tot, l'obertura i el creixement de la Xina. Tots aquests fenòmens s'han esdevingut en una època en què les noves tecnologies de la informació i la comunicació han emergit, s'han estès i, finalment, han canviat el panorama comunicatiu tant en l'àmbit personal com mundial. Avui dia, la majoria de països ha aconseguit avançar amb rapidesa en les infraestructures comunicatives internes, la qual cosa contribueix a que la informació circuli més lliurement entre els països i entre els mitjans de comunicació.

Amb això no pretenem afirmar que l'Àsia es troba avui lliure de la dominació dels mitjans de comunicació occidentals. Les noves tecnologies de la informació són una arma de doble tall, i el fet que la informació pugui circular més lliurement beneficia totes les parts. Si bé és cert que alguns països han sabut aprofitar millor aquests beneficis per crear una societat rica en informació, d'altres s'han vist obligats a obrir les fronteres perquè hi entressin fluxos d'informació procedents de fonts externes –algunes de

---

Eddie C. Y. Kuo i Xu Xiaoge

Professor i professor adjunt de la Facultat de Comunicació i d'Informació de la Universitat Tecnològica de Nanyang, Singapur

convenients, i d'altres que no ho són tant.

El fet és que les xarxes mundials de televisió com ara la BBC i la Central News Agency (CNA) segueixen sent les principals fonts d'informació mundials, també per als països asiàtics. Encara avui s'informa de la majoria de fets que succeeixen a l'Àsia (i al món) des d'una perspectiva eminentment occidental –i nord-americana en el cas de la CNN. El flux informatiu (a través de pel·lícules, revistes, diaris, llibres, programari informàtic, bases de dades, i conferències i seminaris internacionals) segueix dominat per Occident.

Això no obstant, resulta indicatiu el fet que aquestes xarxes globals hagin considerat necessari *localitzar* les notícies relacionades amb l'Àsia atorgant un paper més destacat als periodistes asiàtics, com també informar sobre notícies i fets –i fer-ne les anàlisis pertinents– des d'un punt de vista asiàtic/local. Aquest fet se sol anomenar *glocalització*, i fa referència a la necessitat de localitzar dins del context de la globalització.

Entretant, els mitjans de comunicació asiàtics han ampliat la seva presència a la regió asiàtica primer, per sortir després a la palestra mundial dels mitjans de comunicació. Els principals diaris de les capitals asiàtiques comencen a destinar periodistes o enviats especials a altres ciutats importants no només de l'Àsia sinó de fora del continent. Les cadenes de televisió asiàtiques més importants (les del Japó, la Xina, Hong Kong, l'Índia i Singapur), tot i que encara no es troben en situació de competir amb la

BBC i la CNN, figuren ja entre les cadenes que informen sobre els principals esdeveniments mundials, des dels jocs olímpics a les guerres, o les grans catàstrofes naturals. Aquestes cadenes aporten notícies i anàlisis dels fets des d'una perspectiva asiàtica/nacional. Cada vegada s'escolten amb més atenció les veus de l'Àsia. La circulació de la informació entre els mateixos països asiàtics també ha millorat gràcies a les dades compartides i a l'intercanvi d'informació. Aquests moviments han contribuït a equilibrar la balança del flux informatiu que entra i surt de l'Àsia. Si comparem la situació d'avui amb la de fa vint-i-cinc anys, podem afirmar que la tendència ens fa ser optimistes, tot i que la situació disti molt de considerar-se satisfactòria.

Malgrat el que s'ha aconseguit en els últims vint-i-cinc anys, la batalla contra el desequilibri del flux informatiu continua. Si bé la nova consciència i els esforços dedicats tant per part dels mitjans asiàtics com per part dels mitjans mundials són molt lloables, la lluita no s'acaba aquí. En previsió de l'augment de la influència dels països asiàtics, especialment la Xina i l'Índia, encara tenim motius per ser optimistes en l'escenari mundial. En la mesura que els països asiàtics segueixen enfortint-se en termes econòmics i polítics, i en la mesura que l'Àsia *compti* com a mercat potencial per la seva enorme bossa de població, podem esperar un tracte just dels mitjans de comunicació de tot el món amb l'Àsia. Estarem més a prop del Nou Ordre Mundial de la Informació amb *Moltes veus, un sol món*.